

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060204

DOM
2023-03-16
Stockholm

Mål nr
M 10732-22

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2022-08-24 i mål nr M 2126-22, se bilaga A

PARTER

Klagande
GBH

Motpart
Miljö- och byggnämnden i Strömstads kommun
452 80 Strömstad

SAKEN
Utdömmande av vite

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1908218

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

GBH har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska avslå ansökan om utdömande av vite och anført bl.a. följande. Hon har utfört arbetet enligt föreläggandet. Lägenheten som var drabbad av fukt renoverades 2019. Gränsen mellan Sverige och Norge har varit stängd under coronapandemin och hon har inte kunnat komma in i Sverige.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Det aktuella föreläggandet har tidigare varit föremål för prövning här (se Mark- och miljööverdomstolens domar den 15 oktober 2020 i mål nr M 2867-20 och den 10 mars 2022 i mål nr M 2236-21). I enlighet med de bedömningar som då gjorts anser Mark- och miljööverdomstolen att föreläggandet är lagligen grundat, har riktats mot och delgetts rätt adressat samt fått laga kraft.

Mark- och miljööverdomstolen anser vidare att föreläggandet är tydligt och gör, liksom mark- och miljödomstolen, bedömningen att utredningen visar att GBH inte gett in tillfredställande utredning till nämnden. Vitesföreläggandet avseende punkten 2 har således överträtts.

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i mark- och miljödomstolens bedömning att också övriga förutsättningar för utdömande av vitet är uppfyllda. Vad GBH anført föranleder ingen annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2023-04-06

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Claes-Göran Sundberg, hovrättsråden Ulf Wickström och Katarina Welin, referent, samt tf. hovrättsassessorn Simon Nesterud.

Föredragande har varit Julia Lodén.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2022-08-24
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr M 2126-22

SÖKANDE

Miljö- och byggnämnden i Strömstads kommun
452 80 Strömstad

MOTPART

GBH

SAKEN

Utdömande av vite

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen avslår ansökan avseende utdömande av vite för perioden den 1 mars 2020 till den 28 juli 2020.
 2. Mark- och miljödomstolen förpliktar GBH att till staten utge jäm-kat vite om femtiotusen (50 000) kronor för perioderna 29 juli 2020 till den 27 april 2022.
-

BAKGRUND

Miljö- och byggnämnden i Strömstads kommun (nämnden) beslutade den 21 mars 2019 (MBN § 73, dnr MBN-2018-2450) att förelägga GBH att, så-vitt nu är aktuellt, i flerbostadshuset på fastigheten Blåmesen 13:

2. Låta oberoende konsult genomföra en utredning av fuktskador och mikrobiell påväxt. Utredningen ska inkludera samtliga utrymmen som nyttjas som bostäder och samtliga utrymmen från vilka mikroorganismer eller mikrobiell lukt befaras kunna spridas till bostäder eller andra rum där människor vistas stadigvarande. Utredningen ska utföras av sakkunnig med dokumenterad kompetens inom utredningar av fuktskador och mikrobiell påväxt.

Utredningen ska enligt beslutet skriftligen vara miljö- och byggnämnden tillhanda senast 90 dagar efter att beslutet vunnit laga kraft. Beslutet är förenat med ett löpande vite om 50 000 kronor för varje 30-dagarsperiod som överträdelse kan konstateras, räknat från 90 dagar efter att beslutet vunnit laga kraft.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har ansökt om utdömmande av vite för överträdelse av ovan angiven punkt 2, avseende perioden 1 mars 2020 till 27 april 2022, vilket motsvarar överträdelse vid 26 st 30-dagarsperioder. Till följd av att beslutet delvis är uppfyllt, har nämnden yrkat att GBH ska förpliktas att betala ett jämkat vite om 10 000 kronor per överträdelsetillfälle, dvs. 260 000 kr. Nämnden har till stöd för yrkandet anfört bland annat följande.

Beslutet delgavs GBH via Oslo Tingsrett den 11 april 2019. Hennes om-bud delgavs beslutet den 9 maj 2019. Nämnden har valt att utgå från 9 maj 2019 som delgivningsdatum vid beräkning av tid. Beslutet vann laga kraft 31 maj 2019.

Fastighetsägaren översände den 9 augusti 2019 en utredning till miljö- och byggnämnden. Utredningen bedömdes vara bristfällig till följd av att den endast omfattade ett sovrum. Fastighetsägaren uppmanades att komplettera utredningen. Kompletterande utredning, vilken inkluderade lägenheter och uthyrningsrum i källaren, översändes 28 augusti 2019. Kompletteringen bedömdes inte uppfylla kraven i vitesföreläggandet, eftersom utredningen inte inkluderade trapphus och källarplanet

(utöver uthyrningsrum). Fastighetsägaren har under 2019, 2020, 2021 och 2022 vid upprepade tillfällen informerats om att utredningen behöver kompletteras. Fastighetsägarens ombud har uppgett att en fukt- och mögelutredning av trapphus och källaren utförts under 2020. Någon komplett utredning har emellertid inte översänts till nämnden.

Under januari 2022 har fastighetsägaren låtit montera laminatskivor i trapphuset. Åtgärden ersätter inte behovet av en utredning. Skador av fukt och mikrobiell påväxt kan förekomma på bakomliggande material. Åtgärden har även vidtagits långt efter att sista-datumet för vitesföreläggandet passerat. En fullständig utredning enligt punkt 2 är nödvändig för att avgöra omfattningen av skadorna i flerbostads- huset samt ligga till grund för fortsatta åtgärder.

Ändamålet med vitet har inte förlorat sin betydelse. Med hänsyn till att fastighetsägaren delvis fullgjort punkt 2 genom en kompletterande utredning, samt med hänsyn till summan av vitesbeloppet, finns det emellertid skäl att jämka vitesbeloppet till 10 000 kr per 30-dagarsperiod som överträdelse konstaterats.

GBH har förelagts att yttra sig i målet, men har inte hörts av.

DOMSKÄL

Beslut om föreläggande enligt miljöbalken får förenas med vite enligt 26 kap. 14 § samma lag. De närmare reglerna om utformning och hantering av vitesförelägganden finns i lagen (1985:206) om viten, VL.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning av nämndens ansökan.

Vitesföreläggandet av den 21 mars 2019 har vunnit laga kraft. Domstolen har vid tidigare prövningar (mål nr M 4188-19 och M 1233-20) funnit att nämndens beslut är lagligen grundat och att det inte innehåller något väsentligt eller uppenbart fel. Mark- och miljödomstolen gör även nu denna bedömning. Vitesföreläggandet gäller således.

Enligt 9 § VL bortfaller vite, om talan om att det ska dömas ut inte har delgetts adressaten inom två år från det att förutsättningarna för att väcka sådan talan upp-kom. GBH delgavs nämndens nu aktuella ansökan den 19 juli 2022. Detta innebär att vitet bortfaller för de första fem ansökta perioderna, den 1 mars 2020 till den 28 juli 2020. Nämndens ansökan i dessa delar ska därför avslås.

GBH har inte hörts av i målet. Nämndens påstående om att hon vid tid-punkten för ansökan inte inkommit med en komplett utredning och att föreläggandet inte efterkommit står därmed oemotsagt och får läggas till grund för prövningen i målet. Mot bakgrund härav får det anses styrkt att föreläggandet har över-trätts för perioden den 1 mars 2020 till den 27 april 2022. Det föreligger därmed grundläggande förutsättningar för att döma ut det av nämnden förelagda vitet avseende återstående 21 perioder, dock jämkat till 10 000 kr per period i enlighet med nämndens ansökan.

När det gäller förelägganden med löpande vite bör beslutsmyndigheten, om föreläggandet inte följs, inte låta alltför många perioder förflyta innan saken förs vidare till domstol. Det sammanlagda beloppet kan annars bli orimligt stort och därför behöva sättas ned, vilket inte bidrar till att upprätthålla vitets allmän-preventiva funktion (se Lavin, Viteslagstiftningen – En kommentar, 2 uppl. s. 87).

Vitesbeloppet måste stå i rimlig proportion till styrkan hos det allmänna intresse som föreläggandet ska tillgodose. Jämkning har i praxis förekommit bland annat när successiva förelägganden av en eller annan anledning inte har efterlevts och vitet sammantaget uppgår till ett alltför högt belopp (jfr. MÖD 2008:19 och NJA 1951 s 116).

I förevarande fall har domstolen genom tidigare domar utdömt sammanlagt 200 000 kr avseende aktuell punkt i nämndens föreläggande. Även om den senaste domen inte vann laga kraft förrän Mark- och miljööverdomstolen meddelade dom i

mål nr M 2236-21 den 10 mars 2022, har nämnden varit oförhindrad att ansöka om utdömmande av vite för kortare intervall än 26 perioder. Med beaktande av tidigare utdömda vitesbelopp och att nu aktuell ansökan avser ett stort antal perioder vilket vid bifall leder till ett mkt högt belopp, finner mark- och miljödomstolen skäl att jämka vitesbeloppet för de 21 perioderna, den 29 juli 2020 till den 27 april 2022, till 50 000 kr. Nämndens ansökan ska därför bifallas på detta sätt.

Mark- och miljödomstolen erinrar om möjligheten, enligt 26 kap. 18 § miljöbalken, för tillsynsmyndigheten att utföra förelagd åtgärd på fastighetsägarens bekostnad.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-02)

Överklagande senast den 14 september 2022

Göran Stenman

Rådman

Föredragande har varit beredningsjuristen Charlotte Stenberg-Magnusson.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar Mark- och miljööverdomstolens avgörande

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen senast den dag som anges i slutet av Mark- och miljööverdomstolens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar Mark- och miljööverdomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i Mark- och

miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (domstolens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se